

ชื่อพื้นเมือง

ตีนเป็ดทะเล

ชื่อวิทยาศาสตร์

Cerbera odollam Gaertn.

ชื่อวงศ์

APOCYNACEAE

ชื่ออื่น

ตีนเป็ดน้ำ ตุ่ม (กาญจนบุรี) สั่งลา (กระบี่) มะตะกอก (มลายู-นราธิวาส) พะเนียงน้ำ

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้นขนาดเล็กไม่ผลัดใบ สูง 3-8 เมตร ลำต้นมักแตกกิ่งต่ำ เรือนยอดแผ่กว้าง คล้ายร่ม ทั่วเป็นพุ่มกลม เปลือกนอกเรียบ สีเทาหรือมีรอยแผลดำดำ มีรูหายใจยาวๆ ทั่วไป มีสะเก็ดเหลืองๆ ติดตามเปลือกประปราย เปลือกในสีเหลืองอ่อน มีน้ำยางสีขาว

ใบ ใบเดี่ยวเรียงเวียนสลับรอบกิ่ง แผ่นใบรูปหอกแกมรูปไข่กลับ ยาว 15-30 เซนติเมตร กว้าง 4-8 เซนติเมตร ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ปลายเส้นจรดเส้นแขนงใบบาง 20-30 คู่ ออกตั้งฉากกับเส้นกลางใบออกเฉียงๆ กันทุกคู่ ปลายเส้นจรดเส้นแขนงใบตัดไปก่อนถึงขอบใบ เป็นระเบียบสวยงาม

ดอก ดอกออกเป็นช่อแบบแยกแขนงตามปลายกิ่ง ช่อละ 10-14 ดอก กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดปากแตร ยาว 1.5-2 เซนติเมตร ปลายหลอดแยกเป็น 5 กลีบ กลีบดอกบิดเวียนเกยทับกันจากซ้ายไปขวา รูปกลีบดอกแต่ละกลีบออกจากโคนปากแตรแล้วผายออกคล้ายใบโพธิ์แล้วปลายสอบเข้าจนเป็นปลายแหลม

ผล ผลค่อนข้างกลมรี เป็นสองพูตื้นๆ อุ่มน้ำ ผิวเรียบมัน ผิวผลมีจุดขาวกระจายทั่วไป ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่จัดสีม่วงถึงม่วงเข้ม เห็นจุดขาวกระจายชัดเจน กว้างประมาณ 6 เซนติเมตร ยาวประมาณ 7 เซนติเมตร เมล็ด 1-2 เมล็ด ผลแก่ลอยน้ำได้

การขยายพันธุ์

นิยมขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

การกระจายพันธุ์

พบขึ้นตามชายหาด ริมน้ำ คลอง ห้วย หนอง และบริเวณที่มีอิทธิพลของน้ำกร่อยทั่วไป